

RINGKØBING K ApS
c/o Postboks 14 Ringkøbing Postkontor, Nørredige 1
6950 Ringkøbing
Att. Ann Hein

Kystdirektoratet
J.nr. 20/06021-5
Ref. Lea Bank Stigsen
11-02-2022

Afslag til opførelse af nyfortolkning af woodhenge inden for strandbeskyttelseslinjen

Ansøgning

Ringkøbing K, der er et partnerskab mellem Ringkøbing-Skjern Kommune og Realdania By & Byg, har den 6. juli 2018 søgt om dispensation fra naturbeskyttelseslovens¹ § 15 til opførelse af en ny fortolkning af en woodhenge inden for strandbeskyttelseslinjen på ejendommen matr. nr. 58ee Den nordlige Del, Velling, i Ringkøbing-Skjern Kommune.

Den 15. december 2021 modtog Kystdirektoratet yderligere oplysninger til ansøgningen vedrørende placeringen af den ansøgte woodhenge.

Afgørelse

Kystdirektoratet giver afslag efter naturbeskyttelseslovens § 65b, stk. 1, jf. § 15, til det ansøgte.

I kan læse mere om lovgrundlaget for afgørelsen i bilag 1.

Afgørelsen kan påklages

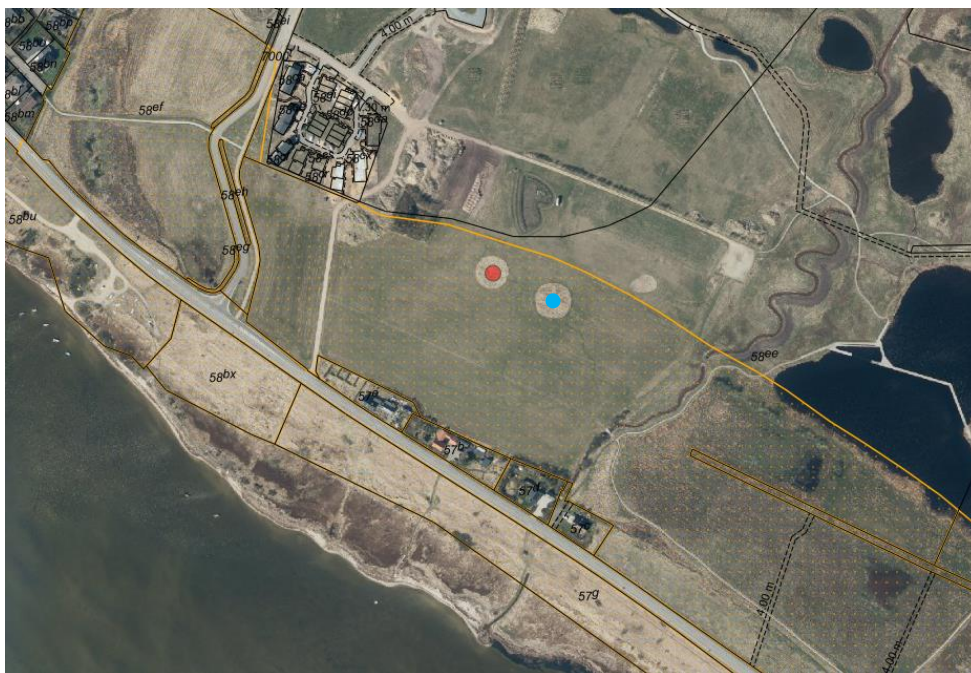
Afgørelsen kan påklages inden for fire uger.

I kan se en klagevejledning i bilag 2.

Redegørelse for sagen

Der er ansøgt om at opføre en nyfortolkning af den woodhenge, der er fundet i området inden for strandbeskyttelseslinjen. Den nyfortolkede woodhenge ønskes opførte på den ovenævnte matrikel (se figur 1).

¹ Lovbekendtgørelse nr. 1986 af 27. oktober 2021 af lov om naturbeskyttelse.

Figur 1. Ortofoto 2021. Den røde prik markerer placeringen af den oprindelige woodhenge. Den blå prik markerer placeringen af den nyfortolkede woodhenge. Det orange prikkede område markerer det strandbeskyttede areal. De umatrikulerede arealer ud til kysten samt stranden er dog også omfattet af bestemmelserne om strandbeskyttelse. De sorte streger markerer de vejledende matrikelskel. Kystdirektoratet bemærker, at de angivne placeringer af den oprindelige og nyfortolkede woodhenge er Kystdirektoratets vurdering af placeringerne på baggrund af ansøgningen og ortofotos.

Det fremgår af ansøgningen, at der i forbindelse med arkæologiske udgravninger til det bagvedliggende boligområde blandt andet blev fundet et unikt anlæg fra bronzealderen – en woodhenge. Ifølge ansøgningen er det kun den anden woodhenge, som er blevet fundet i Danmark.

I ansøgningen fremgår det, at: ”Fundet, der blev gjort, bestod af en cirkel med en diameter på ca. 30 m bestående af 65 træstolper – deraf navnet woodhenge, ”træ-stolpe-cirkel”. Hvad den præcist har været brugt til kendes ikke nøjagtigt, men den mest udbredte forståelse er, at den har fungeret som et spirituelt anlæg, måske solur og som mødested og kendemærke, fordi woodhengen ligger for sig selv på toppen af en bakke, hvorfra den har kunne ses alle steder fra, ligesom der fra woodhengen har været udsyn til landskabet 360 grader rundt. Fundet blev ikke udgravet yderligere, men dækket til igen, da det lå på kanten af udgravningszonen.”

Det fremgår videre af ansøgningen, at ”Kulturarv er en national interesse og et vigtigt element for den vestjyske identitet. Ringkøbing K er derfor gået i tæt samarbejde med ArkVest v./Ringkøbing-Skjern Museum om at etablere en genfortolkning af woodhengen og herigennem formidle Naturbydelens og områdets historie, nutid og fremtid for både de kommende beboere i bydelen, brugerne og de mange turister, der hvert år besøger vestkysten.”

Den nyfortolkede woodhenge

I ansøgningen beskrives nyfortolkningen således: ”Nyfortolkningen af woodhengen består af 24 træ søjler i en cirkel, der – ligesom ved det oprindelige fund – er 30 m. i diameter. Søjlerne har en diameter på ca. 35 cm og en højde på maksimalt 3 m. Formidlingen sker direkte på søjlerne, hvorfor disse er nødt til at have en vis bredde for at kunne beskrive fundet og omgivelserne. Søjlerne skaber rummet i midten, og de skal a.h.t. oplevelsen og formidlingen derfor være højere end et menneske.

I centrum af woodhengen placeres en cirkulær central sten (1 m i diameter og 1 m høj), hvorpå der fastgøres en roterbar træskive, hvor det er tanken at det vil være muligt at orientere i sig i forhold til lokale, danske og udenlandske pejlemærker, som f.eks. Stone Henge i England.

Det er tanken, at:

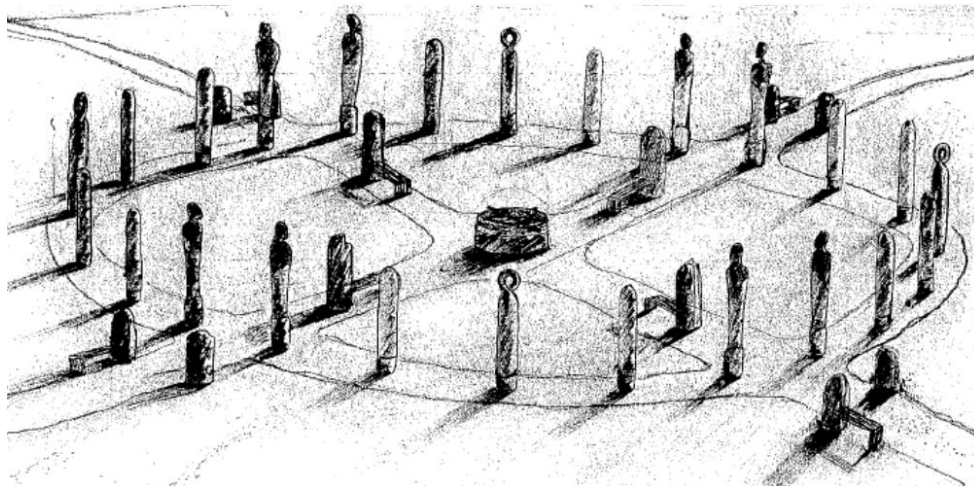
- 4 søjler markeres med verdenshjørnerne hhv. øst, vest, syd og nord, så man oplever en form for kompas og solur, når man står ved stenen i centrum.
- 8 søjler, der står ved stierne (se nedenfor) og markerer ankomsten til woodhengen - bearbejdes kunstnerisk
- 12 søjler formidler de omkringliggende seværdigheder og kulturhistoriske historier (eks. Ringkøbings opståen, fjordens historie, det oprindelige woodhenge fund etc.) og fungerer som orienteringslinjer mod disse.

To stier går igennem woodhengen og krydser hinanden i midten. Den ene sti er en slået sti, 1,2 m. bred, den anden en grussti, 1,5 m. bred. Der foreligger allerede dispensation til disse stier, jfr. Naturstyrelsen brev af 17. april 2015, j. nr. NST-4132-760-00147. A.h.t. woodhengens samlede udtryk ansøges dog om dispensation til, at den slåede sti ændres til en grussti, 1,5 m. bred f.s.v. de 34 m., hvor stien går igennem woodhengen. Herved opnås, at de to stier gennem woodhengen ligner hinanden. Stierne er forbundet til det øvrige sammenhængende stinet i Naturbydelen, der også forbinder området til resten af Ringkøbing og således sikrer tilgængeligheden til området.

Stiernes forløb igennem woodhengen er anlagt helt præcist i forhold til oplevelsen af woodhengen som solkalender....

Oprindeligt er der arbejdet med at opsætte 8 bænke, som fordelte sig med henholdsvis 4 bænke inden for cirklen og 4 uden for. For at reducere den visuelle påvirkning mest muligt er det besluttet at lade de 8 træbænke udgå, og i stedet ”vælte” de i alt 12 sten, der arbejdes med i projektet, så de ligger på jorden og kan bruges som bænk eller for børn at kravle på. 4 sten placeres inde i woodhengen på hver sin sti – disse sten forventes at have en længde på maksimalt 2 m og 1 m i bredde. Uden for woodhengen placeres 2 sten ved hver sti (på hver sin side af stien) som indgangsmarkører – i en afstand af 2 m. fra træstolperne. Disse i alt 8 sten vil hver have en længde på 1 m og en bredde af 0,5 m.”

Figur 2 viser en skitse af den nyfortolkede woodhenge. Træbænkene er dog ikke længere en del af projektet. De 12 sten ved bænkene er derimod væltet for at skabe bænke.

Figur 2. Tegning fra ansøgningen af den nyfortolkede woodhenge. Træbænkene er dog ikke længere en del af projektet, mens de 12 sten er væltet for at skabe bænke i stedet for.

Det fremgår endvidere af ansøgningen, at ”der tale om en kunstnerisk nyfortolkning af woodhengen. Af respekt for det oprindelige funds egenart, har det derfor ikke været på tale at placere nyfortolkningen af woodhengen lige oven på det oprindelige fund. Imidlertid er det af væsentlig betydning for formidlingen, at woodhenge placeres ret tæt på det oprindelige fund. Ringkøbing-Skjern Museum lægger som økomuseum således vægt på, at f.eks. bygninger ses som genstande, der fortæller en fælles historie omkring de funktioner bygningerne rummede, om de mennesker der boede i og omkring dem, og ikke mindst det landskab, som omgiver dem.

Woodhengen ønskes derfor placeret med dens centrum kun ca. 36 meter fra, hvor strandbeskyttelseslinjen ophører. Det magiske ved woodhengen er, at når man står midt i den, kan man se hele vejen rundt. Den foreslåede placering er den laveste kote, hvor dette opnås, og man fortsat kan se fyrtårnet i Lyngvig på den anden side af Ringkøbing Fjord. Samtidig er det en placering, hvor den landskabelige oplevelse forstyrres mindst muligt, idet woodhengen er beliggende i nærhed til de fremtidige bebyggelser i Naturbydelen og ”bagved” de eksisterende bebyggelser på ejendommene Vellingvej 61-67...

Nyfortolkningen af woodhengen vil blive et pejlemærke, fordi den er unikt af sin art og vil udgøre et attraktivt mødested i naturen. Et mødested præget af kulturhistorie, på tværs af generationer og sammenhænge, for lokale, for turister, til undervisning, foredrag og historiske fortællinger.”

Kystdirektoratet har i forbindelse med sagsbehandlingen varslede afslag til det ansøgte projekt og i den forbindelse forespurgt, hvorfor projektet ikke kan rykkes uden for strandbeskyttelseslinjen.

Den 15. december 2021 modtog Kystdirektoratet en uddybende begrundelse for, hvorfor den nyfortolkede woodhenge ikke kan placeres uden for strandbeskyttelseslinjen.

Det fremgår af de uddybende bemærkninger, at den oprindelige woodhenge er ”fundet kystnært, i Strandbeskyttelseszonen, og højt beliggende på en bakke for sig selv med udsyn til landskabet 360 grader rundt, ligesom den har kunnet ses langvejs fra. Dens konkrete anvendelse kendes ikke, men det er nærliggende at antage, at placeringen er en immanent del af woodhengen og forståelsen heraf.

De arkæologiske fund er bevaret in-situ, og for at sikre de mest autentiske formidling af fortidsmindet søges om dispensation til at placere genfortolkningen tættest muligt på den oprindelige placering, således at placeringen af nyfortolkningen fortsat er kystnær og højt beliggende med udsyn hele vejen rundt. Den foreslåede placering indenfor strandbeskyttelseslinjen er den laveste kote, hvorved dette opnås.

Det er ikke muligt at placere nyfortolkningen længere mod nord uden for strandbeskyttelseslinjen, den vil komme til at være placeret dels for langt fra kysten og dels for tæt på kommende bebyggelser eller alt for lavt i terrænet.”

Det fremgår endvidere, at nyfortolkningen af woodhengen på grund af placeringen inden for strandbeskyttelseslinjen er tiltænkt i naturlige materialer, således den falder ind i omgivelserne og ikke reducerer udsyn eller oplevelsen af det åbne kystlandskab. Woodhengen vil være tilgængelige for alle og den skal bidrage til at ”styrke de kystnære rekreative interesser i området ved at illustrere menneskelig tilknytning til kysten tilbage fra bronzealderen.”

I den uddybende begrundelse for ansøgningen og dens placering inden for strandbeskyttelseslinjen har ansøger medsendt en udtalelse fra ArkVest, Arkæologi Vestjylland. Det fremgår af udtalelsen, at woodhengen er ekstraordinært i dansk arkæologi. Derudover fremgår det, at ”ArkVest er af den opfattelse at placeringen er kyst nært. Årsagerne er flere for at det i formidlingen og for fortidsmindets forståelse og dermed værdi. Dermed sagt at selvom der er tale om en ny tolkning af anlægget på en ny placering vil den formidlingsmæssige værdi blive formindsket ved at blive rykket fra kysten og det højeste punkt med udsigt over fjorden.”

Vurdering efter lovgivning om international naturbeskyttelse

I behandlingen af en ansøgning om dispensation fra strandbeskyttelseslinjen vurderer Kystdirektoratet, om det ansøgte kan påvirke Natura 2000-områder eller dyre- og plantearter på habitatdirektivets bilag IV. Læs evt. mere herom i bilag 1.

Natura 2000

Det nærmeste Natura 2000-område (nr. 69, Ringkøbing Fjord og Nymindestrømmen) ligger ca. 160 m mod sydvest. Natura 2000-området omfatter habitatområde nr. 62 og fuglebeskyttelsesområde nr. 43. I fuglebeskyttelsesområdet indgår Ramsarområde nr. 43.

Udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området ses i bilag 3.

Idet der meddeles afslag på ansøgningen har Kystdirektoratet ikke foretaget en nærmere vurdering af, om det ansøgte i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter vil kunne påvirke Natura 2000-området væsentligt.

Bilag IV-arter

Kystdirektoratet har i den konkrete sag, hvor der meddeles afslag, ikke foretaget en vurdering af, om det ansøgte kan medføre beskadigelse/ødelæggelse af plantearter eller yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV.

Begrundelse for afgørelsen

Det ansøgte ligger inden for strandbeskyttelseslinjen og forudsætter derfor dispensation efter naturbeskyttelsesloven.

Naturbeskyttelseslovens bestemmelse om strandbeskyttelseslinjen er en restriktivt administreret forbudsbestemmelse, hvis hovedformål er at sikre en generel friholdelse af kystområderne imod indgreb, der ændrer den nuværende tilstand og anvendelse.

Efter naturbeskyttelseslovens § 65b, stk. 1, kan der kun i særlige tilfælde meddeles dispensation fra strandbeskyttelseslinjen. Der kan derfor kun dispenseres, hvis særlige forhold taler for det, herunder hvis der er tale om et nødvendigt formål, som bør gå forud for den generelle beskyttelsesinteresse, og der ikke ved en dispensation skabes præcedensvirkning i strid med det generelle formål med reglerne. Bestemmelsen administreres i praksis meget restriktivt.

Det fremgår af lovbemærkningerne til en ændring af naturbeskyttelsesloven i 1994 - "kystloven" - at det i overensstemmelse med hidtidig praksis vil være muligt at etablere mindre foranstaltninger til støtte for friluftslivet og dermed til fremme af turismen. Mindre foranstaltninger er f.eks. toiletbygninger, informationstavler og skilte samt andre beskedne opholdsfaciliteter. Der forudsættes, at anlægget placeres og udføres under hensyntagen til den omgivende natur.

Kystdirektoratet finder ikke, at den nyfortolkede woodhenge falder ind under ovennævnte praksis, da der ikke er tale om et mindre anlæg, der udføres under hensyntagen til den omgivende natur og landskabet. Ligeledes finder Kystdirektoratet ikke, at der er tale om et særligt tilfælde.

I vurderingen har Kystdirektoratet lagt vægt på, at der er tale om opførelse af en kunstnerisk nyfortolkning af woodhengen med en anden placering end det oprindelige fund. I vurderingen er det indgået, at den nyfortolkede woodhenge er et forholdsvist stort anlæg på ca. 706 m² bestående af blandt andet 24 stolper med en højde på op til tre meter. Dertil ønskes woodhengen placeret højt i landskabet på en bakke med udsyn 360 grader rundt.

Det forhold, at woodhengen ifølge ansøger ikke kan placeres længere mod nord grundet, at woodhengen i så fald vil være beliggende for tæt på den kommende bebyggelse, finder Kystdirektoratet ikke, der kan medføre en anden vurdering, idet planlagt byggeri uden for strandbeskyttelseslinjen ikke har betydning for, om der kan opnås dispensation til anlæg inden for strandbeskyttelseslinjen.

Det anførte i ansøgningen om, at den formidlingsmæssige værdi vil blive formindsket ved, at den nyfortolkede woodhenge rykkes længere væk fra kysten samt det højeste punkt med udsigt over fjorden, finder Kystdirektoratet ligeledes ikke, der kan føre til en anden vurdering.

Kystdirektoratet meddeler på denne baggrund afslag til etablering af den nyfortolkede woodhenge.

Med venlig hilsen

Lea Bank Stigsen
+45 20 86 64 02
lbs@kyst.dk

Bilagsliste:

- Bilag 1: Lovgivning
- Bilag 2: Klagevejledning
- Bilag 3: Udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området

Afgørelsen er også sendt til:

- Ringkøbing-Skjern Kommune, Land.by.kultur@rksk.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Ringkøbing-Skjern, ringkoebing-skjern@dn.dk
- Friluftsrådet centralt: fr@friluftsradet.dk
- Friluftsrådet, Kreds Midtvestjylland, midtvestjylland@friluftsradet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk og dof@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Ringkøbing-Skjern ringkoebing-skjern@dof.dk
- Dansk Botanisk Forening, Jyllandskredsen, jyllandskredsen@botaniskforening.dk
- Dansk Kano og Kajak Forbund, miljo@kano-kajak.dk
- Danmarks Jægerforbund, sager@jaegerne.dk

Afgørelsen offentliggøres desuden på Kystdirektoratets hjemmeside, www.kyst.dk.

Bilag 1: Lovgrundlag

Naturbeskyttelsesloven

Af naturbeskyttelseslovens² § 15 fremgår, at der ikke må foretages ændringer i tilstanden af strandbredder eller af andre arealer, der ligger mellem strandbredden og strandbeskyttelseslinjen. Formålet med bestemmelserne om strandbeskyttelse er at sikre, at arealerne nær kysten bevares så uberørte som muligt. Hermed varetages landskabelige, biologiske og rekreative hensyn.

Forbuddet mod tilstandsændringer betyder bl.a., at der ikke må opføres bebyggelse, foretages terrænændringer eller etableres beplantning inden for strandbeskyttelseslinjen. Der må heller ikke etableres hegn, placeres campingvogne og lignende, og der må ikke foretages udstykning, matrikulering eller arealoverførsel, hvorved der fastlægges skel.

En række ændringer er dog umiddelbart undtaget fra forbuddet. Undtagelserne fremgår af lovens §§ 15a og 15b. Kystdirektoratet har desuden mulighed for at dispensere til visse anlæg, eller hvis der er tale om et særligt tilfælde, jf. lovens § 65b.

Af hensyn til de nationale interesser, der er knyttet til kystområderne, administreres bestemmelserne om strandbeskyttelse meget restriktivt. Der dispenseres desuden kun, når dispensationen vil være uden konsekvenser for den fremtidige administration af strandbeskyttelseslinjen.

Lovgivning om international naturbeskyttelse

Ifølge habitatbekendtgørelsen³ skal Kystdirektoratet, før der gives dispensation fra strandbeskyttelseslinjen, vurdere om det ansøgte i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt (en væsentlighedsvurdering). Direktoratet vurderer i den forbindelse, om det ansøgte kan påvirke områdets naturtyper og levesteder samt de arter, som området er udpeget for at bevare. Hvis det ikke kan udelukkes, at det ansøgte kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Viser vurderingen, at projektet vil skade det internationale naturbeskyttelsesområde, kan der ikke meddeles dispensation til det ansøgte.

Kystdirektoratet er desuden forpligtet til at varetage beskyttelseshensyn til en række dyr og planter (arter på habitatdirektivets bilag IV) over alt i landet, det vil sige uanset om de forekommer inden for et af de udpegede Natura 2000-områder eller udenfor. Der kan ikke gives dispensation fra strandbeskyttelseslinjen, hvis det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for de pågældende dyrearter eller ødelægge de pågældende plantearter.

² Lovbekendtgørelse nr. 1986 af 27. oktober 2021 af lov om naturbeskyttelse.

³ Bekendtgørelse nr. 2091 af 12. november 2021 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Bilag 2: Klagevejledning

Kystdirektoratets afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentliggjort på vores hjemmeside, regnes fristen dog altid fra offentliggørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges klagefristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- adressaten for afgørelsen
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører
- offentlige myndigheder
- en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Der klages via Klageportalen, der kan findes på www.naevneneshus.dk, eller alternativt på www.borger.dk og www.virk.dk. Der logges ind med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen.

Det koster 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer i gebyr at indgive en klage. Betaling foregår via Klageportalen.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis man ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal man sende en begrundet anmodning til Kystdirektoratet. Kystdirektoratet videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt anmodningen kan imødekommes.

Fristen for eventuelt søgsmål ved domstolene er 6 måneder, jf. § 88, stk. 1, i naturbeskyttelsesloven.

Bilag 3: Udpegningsgrundlag for Natura 2000-område nr. 69 (Ringkøbing Fjord og Nymindestrømmen)

De gældende udpegningsgrundlag for de danske habitat- og fuglebeskyttelsesområder fremgår af Natura 2000-planerne for 2016-21. Udpegningsgrundlagene er dog under opdatering, og forslag til justerede udpegningsgrundlag er offentliggjort i en basisanalyse for hvert Natura 2000-område i juni 2020.

Myndighederne skal både varetage hensynet til arter og naturtyper, der fremgår af de gældende udpegningsgrundlag, og til eventuelle nye arter og naturtyper, der fremgår af forslaget, selv om forslaget endnu ikke er endeligt besluttet og meddelt Europa-Kommissionen.

Udpegningsgrundlagene, der er relevante for den konkrete afgørelse, er indsat herunder.

2.1 Områdets udpegningsgrundlag

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 62		
Naturtyper:	Flodmunding (1130)	Lagune* (1150)
	Strandeng (1330)	Forklit (2110)
	Hvid klit (2120)	Grå/grøn klit (2130)
	Klithede* (2140)	Havtornklit (2160)
	Grårisklit (2170)	Klitlavning (2190)
	Kransnålalge-sø (3140)	Næringsrig sø (3150)
	Brunvandet sø (3160)	Vandløb (3260)
	Våd hede (4010)	Tør hede (4030)
	Surt overdrev* (6230)	Tidvis våd eng (6410)
	Tørvelavning (7150)	Rigkær (7230)
Arter:	Havlampret (1095)	Flodlampret (1099)
	Majsild (1102)	Stavsild (1103)
	Laks (1106)	Odde (1355)
	Vandranke (1831)	

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 43		
Fugle:	Rørdrum (Y)	Skestork (Y)
	Knopsvane (T)	Pibesvane (T)
	Sangsvane (T)	Kortnæbbet gås (T)
	Grågås (T)	Bramgås (T)
	Mørkbuget knortegås (T)	Gravand (T)
	Pibeand (T)	Krikand (T)
	Spidsand (T)	Skeand (T)
	Hvinand (T)	Stor skallesluger (T)
	Havørn (T)	Rørhøg (Y)
	Blå kærhøg (T)	Fiskeørn (T)
	Vandrefalk (T)	Plettet rørvagtel (Y)
	Blishøne (T)	Klyde (TY)
	Pomeransfugl (T)	Højle (T)
	Almindelig ryle (TY)	Brushane (Y)
	Lille kobbersnepe (T)	Splitterne (Y)
	Fjordterne (Y)	Havterne (Y)
	Mosehornugle (Y)	

Naturtyper, fugle og arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver at der er tale om en prioriteret naturtype. Ved fuglearter: "T" = trækfugl, "Y" = ynglefugl. Udpegningsgrundlaget for habitatområdet og fuglebeskyttelsesområdet er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-område nr. 69 (fra [Natura 2000-planen 2016-21](#))

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 62		
Naturtyper:	Flodmunding (1130)	Lagune* (1150)
	Strandeng (1330)	Forklit (2110)
	Hvid klit (2120)	Grå/grøn klit* (2130)
	Kliithede* (2140)	Havtornklit (2160)
	Grårisklit (2170)	Klittlavning (2190)
	Søbred med småurter (3130)	Kransnålalge-sø (3140)
	Næringsrig sø (3150)	Brunvandet sø (3160)
	Vandløb (3260)	Våd hede (4010)
	Tør hede (4030)	Surt overdrev* (6230)
	Tidvis våd eng (6410)	Tørvelavning (7150)
	Rigkær (7230)	
Arter:	Vandranke (1831)	Flodlampret (1099)
	Havlampret (1095)	Laks (1106)
	Stavsild (1103)	Odde (1355)

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 43		
Fugle:	Skarv (T)	Rørdrum (Y)
	Skestork (Y)	Knopsvane (T)
	Pibesvane (T)	Sangsvane (T)
	Kortnæbbet gås (T)	Bramgås (T)
	Mørkbuget knortegås (T)	Gravand (T)
	Knarand (T)	Spidsand (T)
	Skeand (T)	Pibeand (T)
	Krikand (T)	Hvinand (T)
	Stor skallesluger (T)	Havørn (T)
	Rørhøg (Y)	Blå kærhøg (T)
	Vandrefalk (T)	Plettet rørvagtel (Y)
	Blishøne (T)	Klyde (TY)
	Hjelle (T)	Pomeransfugl (T)
	Almindelig ryle (Y)	Brushane (Y)
	Hvidklire (T)	Stor kobbersneppe (Y)
	Lille Kobbersneppe (T)	Splitterne (Y)
	Fjordterne (Y)	Havterne (Y)
	Blåhals (Y)	Rødrygget tomskade (Y)

Tabellen viser naturtyper og/eller arter på udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype jf. habitatdirektivet. Ved fuglearterne er det angivet, om der er tale om ynglefugle (Y) eller trækfugle (T).

Forslag til nyt udpegningsgrundlag for Natura 2000-område nr. 69 (fra [basisanalysen, juni 2020](#))